megelőzőleg volt Debreczenben 29
yek közül a külső henteseké meg-
ennek 15 forint értékü vagyona
a fordittatott; a többi 28 czéh
ársulattá alakult át és pedig az ács
czéh „egyesült épitészeti ipartár-
men, a magyar és szürszabó czéh
magyar és szürszabó ipartásulat"
fésüs, késes és csutorás czéh szinte
att egyesült ipartásulatoknak; meg-
latt vannak: a magyar és szür-
esült, a pintér, kerékgyártó, kovács,
kötélverő ipartársulatok alapsza-

szarvasmarha husárak, fontonként
mészárosok által folyó évi junius hó
megállapitva, s a hatóságnál sza-
bejelentve a következők: 23 kr.
n Balsai Gábornál; 24 kr. varga-,
és czegléd utczán: Rácz Györgynél,
: Rácz Gy., Rózenberg, Varga G.
ek I. mészárosoknál — és péterfián
Istvánnál: 25 kr. Telekiutczán,
bi mészárszékben pedig 26 kr.

breczeni terménycsarnok árjegyzéke
9. — Piaczi részlet mérőnkint,
3.25—75 kr. kétszeres 3—3.10 kr.
85 kr. árpa 1.80—85 kr. zab 1.60—65
2.30—50 kr. köles 3.25—40 kraj.
isztabuza 84, 85 fontos 3.80—4.05
fontos 4.15—4.35 kr. 88 89. fontos
kr. rozs 78. 79 fn. 2.40—60 kr. 80 fn.
1. 82 fn. 3 frt. zab 50 fontos 1.70
nna 100 font 41—43 ft.

fegyvergyakorlatra behivott tarta-
nák már csaknem mindnyájan elbo-
kiveven azokat, kik a megrendelt
nem allván, most az elmulasztott
olni visszatartattak.

vásárbirói hivatal árjegyzéke. —
zen, 1875. év junius hó 8-án. —
buza 3.50—4.— kr. 1 mérő
2.80—3.— kr. 1 mérő rozs 2.60—
mérő árpa 1.70—1.90 kr. 1 mérő zab
0 kr. — 1 mérő tengeri 2.30—2.50 kr,
les 3.00—3.50 kr. 1 mérő kása 6.— frt,
burgonya 1.30 kr. 1 mázsa szalonna
43 frt. 1 mázsa háj 42—43—44

a reggel két izben is sürü köd eresz-
; s miután tegnap Medárd nap-
na a régi öregek beszédének hihe-
eményével várhatjuk az esős időket.

„**Vasárnapi Ujság**" jun. 6-diki száma
tartalommal jelent meg: Izsó Mik-
képpel.) — „A Balaton vőlegényei."
Jókai Mórtól (képpel.) — A magyar
az (képpel.) „A rejtelmes sziget."
ula regénye.) — Egy elfelejtett fe-
V. Ferdinánd király Prágában" (kép-
Czuczor Gergely születése háza (kép-
Bélától. — A magyar tud. aka-
dik közgyülése. — A hétről. — Iro-
müvészet, közintézetek stb. rendes
„Vasárnapi Ujság" előfizetési ára
2 frt; a „Politikai Ujdonságok"-
Magyar Gazdá"-val együtt 3 frt.

bizonyitvány. Traugott Erhard urnak
enbachban, Thüringben. Bizonyitha-
a valódi Dr. Whites szemviz
öm azonnal enyhülést nyert, mihelyest
a vette. Sonnenberg Csehország-
ch Ferencz. Továbbá: Az első üveg
s szemviz igen jót tett. De mivel
miatt ismét szemgyuladásban szen-
rek még (következik a rendelet).
gen, 5. január 1874. Pätzné. To-
már én tapasztalásból tudom, hogy
Whites szemvize nekem igen jó szol-
tt, miért kérem önt (következik a
és.) Erla, Szászországban 9. junius
mmler Károly.

Bécsi tőzsde junius 9. (Távirati tudó-
üst 102, cs. arany 5.26½—; Napo-
8.90

Felelős szerkesztő:
ZATMÁRI KÁROLY.

és kalmár-felszerelvények, mind-
ányos áron kaphatók

Lőwenfeld Adolf
zsibárusnál.
Hatvanutcza Bignió házban.

z ember szemére
gfontosabb szer
1822 óta világhirüvé vált Dr.
SZEMVIZ, Traugott Ehr-
l Groszbreitenbachban
ngben. 1 üveg ára 1 frt o.
— Kapható Debreczenben
eck Emil gyógyszerésznél.

148 3—9

1875. VII. évfolyam. 111. szám. Csütörtök, junius 10.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni, hajdu-böszörményi és székelyhid-kerületi „függetlenségi párt" közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:
Helyben es postan küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél. — Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért:
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

A választások előtt.

Vértes, jun. 7.

Mióta Magyarországon a képviseleti s vele együtt a parlamentaris rendszer Anglia példájára inauguráltatott, soha sem volt hazánk az országházában hiven képviselve, a mennyiben még azon tekintélyes osztály is, a melyből telik ki a választóknak legnagyobb kontingense (t. i. a volt urbéresek), nem a maga saját kebeléből, hanem a kaputosok közül választott magának képviselőt, mintha ezen két osztálynak érdeke egy — és ugyanaz volna.

Pedig 48 előtt sem volt az, és ma sem egy. (Vajon? Szerk.)

Ezen anomaliának lehet tulajdonitani azon beteges, nyavalygós állapotot, melyben parlamentarizmusunk mai napig sinlik.

Sőt államiságunkat is bukással fenyegeti.

Már 48-ban, hogy az uj törvény igéi testté váljanak, e tekintetben a b.-ujfalusi választó kerület jó példát mutatott, egyhangulag megválasztván képviselőjének (a volt urbérest) a jó öreg Szivák bácsit, ki soha se viselt kaputot, de azért az ország házában, sőt istenben boldogult István nádorunk házában és asztalánál is mindenki tisztelte kis kék pitykés dolmányában, mint képviselőjét azon tiszteletreméltó osztálynak, melyet képvisel, t. i. a népnek.

Itt az ideje, hogy ezt vegyék a választók figyelembe, már t. i. a volt urbéresek, az iparosok és kereskedők.

Szemeljenek ki magok közzül követjelöltet, léptessék fel és válaszszák meg, ha lehet, egyhangulag, ez lesz az *ő hü képviselőjök*, és ne szakadjanak pártokra egy uri ember kedveért sem.

Hadd válaszszanak ők is maguk közül.

Ne zavarjuk össze a kártyákat.

Ha ily módon történnének meg országszerte a választások, a jövő országgyülésen, a pártok alakulása egészségesebb és biztosabb lenne, mert két pártnak okvetlen kell lenni t. i. kormánypártnak és ellenzéknek.

Igy van ez Angliában is, három vagy több párt már beteges állapotra mutat.

A megválasztott képviselő vagy a kormánypártnak, vagy az ellenzéknek legyen hüséges tagja, a szerint, a milyen küldőiknek elve, a kiket képvisel, ne szegődjék az ellenfél táborába soha, semmi szin alatt.

Anglia parlamentében a választók arányának megfelelő számmal látja az ember a képviselőket, van ott ur, kereskedő, iparos és farmer, ugyan azért ott hivebb is, jobb is a képviselet. Erre törekedjünk mi is!!

Egy választó.

Podmaniczky Frigyes hosszasan indokolt vizsgálatai eredményét a nemzeti szinháznál, a belügyminiszterhez fölterjesztette. A jelentés az ügyek kedvező fordulatáról értesit s a drámának mielőbbi életbeléptethetését kilátásba helyezi.

— **Az állami** központi mértékhitelesitő bizottság körrendeletileg felhivta a hatóságokat, hogy a kerületeken levő hitelesitő hivatalok megnyitási határidejét haladéktalanul közöljék a központi hitelesitő bizottsággal; utasitsák a hitelesitő hivatalnokokat, hogy kimutatásukat ugyan e bizottsághoz terjeszszék fel.

— **Deák Ferencz** egészsége iránti tekintetből a jelöltséget nem fogadja el.

— **A krassói kerület** pártgyülését Erdődön tartotta meg. A fusió itt is megtörtént. A 48-as párt nevében Szabó Albert tiltakozott a fusió ellen, kijelentvén, hogy 48-as zászló alatt tántorithatlanul megmarad a párt. Krassó, Koles, Ombod, Hirip, Bodra, Királydarócz, Nántin, Gércs, Madarász falvak a 48-as párttal tartanak.

— **Bosnyák bevándorlás** a magyar birodalomba. A zágrábi „Obzor" szerint Boszniából a keresztyének tömegesen vándorolnak ki és telepednek le a török erőszakoskodás és üldözés elől a horvát határőrvidéken. Hasonló kivándorlás harmincz év óta nem történt. Folyó évi április hó elejétől a mai napig 600 léleknél több kelt át Podove, Kosztanyevacz és Dubicza helyiségek környékén, hozzá nem számitva azt a 20 családot, melyek a Száva melletti Zsupanyenál jöttek át. Mindkét kormánynak van tudomása a bosnyákok ezen átszökéséről, a hivatalos lapok azonban hallgatnak róla. Közlő felhivja a kormányt, konstatálja hivatalos adatokkal, mennyire rug azon keresztyények száma, kik a török zsarnokság elől ide átszöktek.

— **A szerbkongresszusban** a 3-dik szavazásnál a mérsékeltek győztek. Az egyházak közzül Stefanovits és Maximovits választattak póttagokul. Ezzel a szerb egyházi kérdés nagyban és egészben kedvezőleg van megoldva. Polit nem fogadta el a választást, mert a jól jövedelmező jogtanácsosi állást kivánja elnyerni.

Hegyesi Márton

KÉPVISELŐJELÖLTNEK

a bárándi választó-kerület egyesült 48-as és függetlenségi párti polgáraihoz intézett

programmja.

(Folytatás.)

Legelső föltételnek tartom hazánk érdekében azt, hogy az állami külön functiok egy ugyanazon területre szorittassanak, s itten alapul mást nem vehetünk, mint a megyét. Csak hogy a megyei területek enormitásánál fogva a megyéket kell a területi, a forgalmi, a nemzetiségi és a kereskedelmi igényekhez mérten terjedelmileg szabályozni, átalakitani, megszüntetni s részben vagy egészben egyesiteni, nem lehetvén azon anomaliát eltürnünk, hogy mig Biharmegye 192, addig Tornamegye 10 □ mértföld legyen s hogy Felső-Fehérmegye 18 elkülönitett darabból álljon. Biharmegyére vonatkozólag azon nézetben vagyok, hogy ennek területe a nemzetiségi tekintetek figyelembe vételével minden esetre és pedig oly módon kisebbitendő, hogy a belényesi vidék Zarándmegyéhez, a Sárrét pedig, tehát ezen választó kerület is a Debreczen székhelylyel alakitandó Hajdumegyéhez csatoltassék. Ily szellemben rendezvén a megyék területeit s törvényileg állapitván meg a közigazgatási járásokat, nehogy oly helytelenségek történjenek, a mint épen ezen megyében történtek, hogy 20 szolgabiróság hozatott be, holott 11 járásbiróság elégnek találtatott és valóban elég is, annak folytán egy területre szorithatjuk még, ha alábbi nézeteim mellőztetnének is a többség által, a közigazgatást, az igazságszolgáltatást, az árvaügyek s a népnevelés kezelését, az adó- a hadkiegészitési és a választó kerületeket.

Én egyébiránt az egyenes adók s a népnevelés kezelését a tanfelügyelői intézmény s az adóhivatalok nagyobb részének pénzügyi tekintetek által is indokolt megszüntetésével a megyékre át, illitve visszaruházandóknak tartom, sokkal több érdekeltséget remélvén igy a népnevelés vezetés és sokkal több biztositékot az adók kezelése iránt.

Visszaadandónak tartom továbbá az igazságszolgáltatást is a megyéknek, s azt alsóbb fokulag a közigazgatással egyesitendőnek, fősulyt fektetvén arra, hogy a birákat, ügyészeket, nemkülönben a közjegyzőket, nem ugyan szabadon s nem idölegesen, hanem szigoru qualificatio mellett és élethoszsziglan a megyék válaszszák. Az egyesitést a két ágra elkülönitetten alkalmas emberek kevés volta is indokolja, ez népgeniusunkkal is öszhangzik, s ez ismét élénkebbé tenné a közélet iránti érdeklődést. De vannak fontosabb indokok is. Igy a birák függetlensége sokkal biztositottabb, — mint ha az egy ember önkényére van bizva, plane a mostani uj törvény mellett, a melyet kiszámithatlanul veszélyes voltánál a legsürgetősebben eltörlendőnek tartok. A democrátiának is az a követelménye, hogy a fenntartott jogok, melyek nálunk ugy is nagy számmal léteznek, kevesbittessenek s a nemzet birtokába menjenek vissza. Miért kellett azt épen nálunk a birák kinevezése által is szaporitani? s nem helyesebb lett vala-e, hogy inkább a királyi táblai és a kuriabirák is választassanak, amazok a törvényszéki ülnökök s az alsó ház hasonszámu bizottsága, emezek a királyi táblai elnök s tanácselnökök s a felsőház hasonszámu bizottsága által? Erőteljesen támogatja a megyéknek az igazságszolgáltatással való felruházását a pénzügyi indok is; mig az elkülönités meg nem történt, addig a közigazgatás és igazságszolgáltatás 12 milliójába került az államnak, s most kerül 20 milliójába. Nem fog ártani ezen a téren is a takarékosság, magától értetvén, hogy azon tisztviselőknek, kiknek fizetését az állam garantirozta, meg nem választatásuk esetén ezt fedezni tartozunk.

A megyei autonomiát ily irányban tehát bővitendőnek tartom, mig ellenben a községek feletti tulságos gyámkodást megszüntetendőnek, csak panasz esetén engedvén jogot a község ügyeiben a beavatkozásra. Fejlesztendőnek tartom s épen a megyei gyámkodás rovására a községi autonomiát is, mert csak igy fog a községekben a közélet kifejlődni, — a mi egy erőteljes, — alkotmányos állam főfeltétele.

A közmunka törvényt, mely számtalan visszaélésekre és panaszokra ad okot, megszüntetendőknek s az utak fentartására szükséges összegeket az egyenes adók után a megyék által százalékilag kivitendőknek tartom.

Az árvák fölötti gondoskodást az árvaszékek beszüntetésével a községi elöljárók, s panasz esetén a szolgabirák felügyelete s ellenőrzése alá helyezendő családtanácsokra biznám, ez köteleztetvén esetleg saját vagyonából is az árvák tartásáról és neveltetéséről gondoskodni.

A igazságszolgáltatás terén legégetőbb szükségnek tartom egy rendszeres s a szabad bizonyitás elméletével tisztán a szóbeliség elvére fektetett polgári törvénykezési rendtartás s egy végleges, hasonlólag a szóbeliség elvére fektetett s a sulyosabb és különösen a politikai bűntények elbirálására az esküdtszékeket alkalmazó s a röktönbiróságokat megszüntető fenyitő eljárás kodifikációjának létesitését. Létesiteni akarom a börtönreformot a philodalfiai rendszer alapján, s behozni a föltételes szabadon bocsátást. Minél előbb megalkotandónak tartom továbbá az általános jogelvek, de egyszersmind jogtörténelmi fejlődésünk s nemzetünk jogi sajátságainak figyelembe vételével alkotandó polgári törvénykönyvet, a népünk müveltségi viszonyait tekintetbe vevő s a halálbüntetést kizáró büntető törvénykönyv s a hitelviszonyok fejlődéséhez képest készitendő uj váltó, uj csődtörvények behozatalát. Szükségesnek tartom továbbá a bányatörvénykönyv, a honositási törvény, s egy közigazgatási kodex alkotását, ezt közigazgatási törvényszékek behozatalával. Mindezt, lehet, hogy 3 év alatt nem létesithetjük, de az egymásutánt megtartva mielőbb létesitenünk kell, mert csak igy emelkedhetünk a jogállam niveaujára.

A vasutakra nézve önálló magyar politikát kivánok, a tariffákat egyöntetüeknek s a kisebb vasutakat egyesitendőknek óhajtom, s addig, mig hazánk pénzügyi zavaraiból ki nem menekül: kamatgarantia mellett ujabb vasutat nem szavazok meg.

Az anyagi adótörvényeket illetve az adóreformot valahára szintén megalkotandónak, illetve keresztül viendőknek tartom, főelvem lévén itten, — hogy a terhek lehetőleg könnyittessenek, és az államkiadások apasztásával a gyülölt adónemek megszüntettessenek. Megvallom egyébiránt, hogy én az egyenes adók közől csak is a jövedelmi adót hiszem progressiv alakban helyesnek és jogosnak, származván a jövedelem akár föld-, akár házbirtokból, akár tőkéből vagy szellemi keresményből. Ez lesz az irány, melyet én az adóreformok kérdésénél követendek.

A vallás terén a „szabad egyház szabad államban" elvéből fogok kiindulni, csakhogy előbb a katholika egyház igazgatását az autonomia elvére ohajtom fektetni, kellő befolyást engedvén a protestáns egyház példája szerint a világi elemnek. Behozandónak tartom és pedig haladéktalanul a polgári házasságot, mert csak igy lehet helyes és üdvös a törvény által kimondott emancipatio.

Kiváló figyelmet fogok forditani a népnevelésre, a jövő ezen veteményes kertjére. Itten nem fogom alkalmazni a megtakaritás elvét, sőt mindent szivesen áldozok, csak igy lehetvén nemzetünket a müveltség azon fokára emelni, a hol azon democraticus eszmék egész terjedelemben, minden irányban megvalósithatók lesznek, a melyek a jelen generátio idejében csak szép ábrándképekül szerepelhetnek. Ezen czélból programmunknak megvalósulása esetén a katholika egyház azon javait, melyek az állam vagy az uralkodó által s akkor is nagyrészben népnevelési czélokra adományoztattak, elkülönitendőknek, állami kezelés alá veendőknek, s azok jövedelmeit a népnevelés előmozditására s fővirágoztatására forditandóknak tartom, önként értetvén, hogy ez esetben csak is a felekezeti szellem nélküli iskolákat ohajtom kötelezőleg behozni.

A választási jogot nem ugyan az általános szavazati jog eszméjére, hanem az irni olvasni tudás intellectualis qualificatiójára fektetve tetemesen kiterjesztendőnek tartom, a választási actusra a titkos és községenkénti szavazás elvét óhajtván alkalmaztatni.

(Vége köv.)

— *A magyar fővárosból.* **Salamon Ferencz** hirneves történettudósunk, ki a főváros monographiáját irja, felszólittatott: hajlandó volna-e Buda és ó-Buda monographiáját megirni. **A pesti kir. törvényszéknél** a hivatalos órák ezentul 9—1-ig, s 3—6-ig fognak tartani. **Basch** tanár, hordozható szinházát felállitotta a sugáruton. **Egy olasz** munkás, társát 10 kr miatt, vele összeveszvén, megkéselte. A tett után maga jelenté fel magát. — **A Frank-féle** könyvtárt a város az egyetemi könyvtárnak adományozá. **József** főherczeg legközelebb a Ludovika akademiát meglátogatta s a rendes előadásokat meghallgatta.

Vidék.

— A „Debreczen" levelezése. —

Konyár, junius 9.

E hó 6-kán tartá Beöthy Algernon H.-Pályi kerületnek képviselője a sóstón számadó beszédét; be voltak hiva e kerületnek falubirájai és jegyzői, a melyre nézve érdekelt kötelességök volt a megjelenés. Ő is elmondta a magáét, és igen forróan ragaszkodik a szabadelvü párthoz, hej pedig, most 3 éve mindent igért ezen kerületnek, de beszámolásánál semminemü eredményt nem mutatott fel, jelenleg ellenzékül m.-pályii Thoult István ur van kijelelve. — Konyáron is szinte megalakult a függetlenségi párt, — melynek jelenleg élén állnak igen derék polgárok, Nyiri Péter és Nagy Márton urak és több számos konyári polgár.

K.... Ignácz.

— *Vidéki hirek.* **Szentesen** egy ló egy fiut ugy megrugott, hogy nehány óra mulva meghalt. **Pinczehelyen** folyó hó 2-án egy 104 éves ember Kardos János halt meg. **Ludason** egy leány gyermekét megfojtván, azt egy ólba ásta el, de tette felfedeztetett. Börtönében a gyilkos felakasztá magát. **Terbek** község temploma villámsujtás következtében hamuvá égett. **Blaháné** legközelebb Kolozsvárra megy vendégszerepelni. **A nagyváradi** jogászok folyó hó 11-én a Rhédeykertben majálist tartanak.

Patay István.

— Életrajz.*) —

Oly derek magyar ember ma is, tetőtől talpig, mintha tegnap jött volna be hontfoglalni a hét schytya vezérrel. Megtartotta az ős magyar jelleget viseletben, szokásaiban, cselekvéseiben, becsületben és erényben. Barátságos, vendégszerető, nyilt szivu, nemes jellemü, kire még a rágalom sem mondhat egyéb hibát, minthogy „nagyon is magyar", ki sem elvét, sem ruháját nem veti el az osztrák kedveért, mint ezt sokan teszik a mai, köpenyforgató korban.

Mi részünkről csak azt kivánhatjuk, hogy adjon isten hazánknak minél több oly hazafit, minő „István bácsi", kit a bizalom és szeretet e néven szokott megszólitani magán ugy, mint társas körben, hol az ő kedélye szokta leginkább átmelegiteni a baráti sziveket, melyeknek ő méltán becsült tárgya. Mert ha egy Patay István helyett egy pár százezerrel birnánk, akkor nem mi járnánk és az osztrák fujná, hanem mi fütyülnénk és az orsztrák járna a kalamajkát. Szóval nem lenne kvóta, hanem lenne magyar nóta, illetőleg magyar világ.

Patay István honvéd volt, még pedig a javából, ki nem ijedt meg a maga árnyékától, hanem egy istent imádva, egy hazát szeretve e jelszóval: „előre", rohant vitézeivel az ellenségre, mint egyik legvitézebb és legbátrabb ezredes, ki tudta, hogy elől a hazafiakra dupla lénung (szabadság), hátul pedig kartács (szolgaság vár).

De, hogy sorrendet tartsunk az előadandókban, kezdjük legelől.

Született 1807-ben Nyir-Madán, Szabolcsmegyében, gazdag nemes szülőktől.

Kik őt a sárospataki iskolába járatták. 14 éves korában innét a bécsi mérnöki akadémiába ment, János főherczeg pártfogása alatt, hol öt évig tanulta szorgalmasan a katonai szaktudományokat. János főherczeg kegyelte őt s akarta, hogy még egy évig maradjon ottan, de a tüzes vérü magyar ifju olvasgatván a szabadeszméknek hazájában is fölébredése és terjedéséről, az akadémia falai közül el, kivágyott a tettek mezejére, s Friemond herczeg tábornagy által 19 éves korában hadnagygyá kineveztetett a császár. huszár ezredhez, melynél mint tiszt szolgált 1832-ig. Ekkor érezvén, hogy a magyar embernek más czélja van, mint osztrák katonának lenni, szülői akarata ellen kilépett a katonaságból s a hadi gyakorlatok terét elhagyva a zöld asztalhoz vágyott tehetségét a szabadelvü törekvések előbbre vitelére szentelendő.

Politikai pályáját Abaujmegye közgyülésein kezdé, majd Szabolcsban folytatta, mindig küzdvén a szabadelvüség mellett.

1848-ban a hazának minden hü fiára szüksége lévén, Patay önként beállott 10-dik zászlóaljhoz közlegénynek. 10 nap mulva azonban, Szabolcsmegye ajánlatára István főherczeg s nádor által nemzetőri őrnagygyá neveztetett egyik önkéntes zászlóaljhoz. Mint ilyen küzdött

*) A debreczeni függetlenségi párt jelölteinek életrajzait közöljük. Patay életiratát az „Arany trombitá"-ból vettük. Szerk.

A „DEBRECZEN" tárczája.

Az utósó harambasa.

Eredeti regény, 1 kötetben.

Zombori Gedőtől.

(Folytatás.)

Ennek a dicső férfiunak, mikor velünk találkozott, a volt a dolga, hogy egy hengert mázolt be különböző festékekkel, azt Náner ur orra alá tartá, s ha ez helyeslőleg bólintott, azzal befestett egy a fülke falán át kiés betolható lemezt, megcsavart egy gépkereket a fenebb leirt módon elkészült papirdarabkák fölött. Ennek a sajátos gépnek tulsó végén, a szomszéd fülkében, egy tisztes öreg ur ült, ki egy nagy könyvből keresgélt, s a mit talált ráirta a számot, a betüt szép, roppant vékony betükkel a már szép tarka lapokra, mik ölébe hullottak, s a mit oda irt, viszont feljegyezte a könyvbe. Mögötte választékos, finom öltözetü ur áll, sétál, néha komoran maga elé bámul; arczán a folytonosan mozgó vonalnak, a néha föllángoló, majd sötéten elborult szemek sugara azt mutatja, hogy ez ember lelke folyton, mint a vihartól felkorbácsolt tenger háborog. Ő szedi össze az igy elkészült papirlemezeket, melyek olyan különösen néznek ki, mintha bankók volnának. Ilyen gonosz cselekedettel, Isten mentsen, hogy vádolnók ez uri társaságot, az sem tünik fel, hogy az a komoly ur, a ki előtt a többi gentlemanek oly tisztelettel hajolnak meg, gondolkozik; van szomorusága, baja, más emberfiának is; de nekem az a feltünő, hogy az az ur ugy hasonlit a Máriászához. De én uram, én Istenem, hogy merészelnék mondani ilyen vadat ilyen gazdag és hatalmas nagy urról?! Aztán meg oktalanság volna még csak gondolni is ilyent, mikor az egész világ tudja, hogy a nemes Máriászá Párisban egy olasz ballerina lábainál igyekszik elfeledni a bájos Kolbai Adélt!!

A mint az irtóztató rablások és gyilkolások, melyeket a Drakul bandája véghez vitt, egyidőre megszüntek, s a félelem lecsendesült; a sportnak egy uj neme kezdődött a leány és nőrablások. A legszebb magyar és oláh hölgyek minden osztályból, Hátszegtől Brassóig, mintha a föld nyelte volna el, ugy tüntek el. Némelyek előkerültek őrülten, mások betegen összetörve, kiélvezve, s lázálmaikban irtóztató dolgokat beszéltek: aranyvárról, földalatti palotákról, rubin-, gyémánt virágokról, török szultánról, rablókról. Minden kebel megborzadott, az apák, anyák, jegyesek, férjek jajjai naponként ismétlődtek, s irtóztató hangegyveleggé válva hömpölyögtek át az egész haza felett, elsodorva minden szivből az örömet, nyugalmat, minden szemről az álmot. Mi teljesen meg vagyunk győződve, hogy a hölgyrablást, e középkori hőserényt nem a fen leirt gentlemanek gyakorolják; erre nem látszik bennök sem hivatás, sem hajlandóság, a lovagokat máshol kell keresnünk, s keresték is fölfegyverzett vidékek, törvényhatóságok, hanem nem ott, a hol megtalálhatták volna. A nevezett müvész-egyletnek tán fogalma sem volt e gyöngyéletről, mely tőlük nem távol foly vadul, zavartalanul. Nehány puskalövésnyire vissza keletfelé, egy másik hegyüreg kezdődik. Alapos gyanunk van, hogy e barlang a kastély közelében huzudik, azzal összeköttetésben áll, s átalakitásán emberkéz is dolgozott. Már ma nem létezik, s róla akkor sem volt tudomása senkinek. Bejáratánál, mely felismerhetetlenül a legsürübb bozót közt tátongott, gyakorlatlan szemek előtt észrevétlen sodrony-hálózat volt, melybe a járatlan belépő beleütközve, megrántotta a vészt jelző harangot. A ki tudta itt a járást, e hálózat érintését kényelmesen kikerülte. E barlang nem kevesebb müvészettel és költséggel volt lakályossá téve, mint a másik, sőt nagyobb volt és kényelmesebb. Kamara, fegyvertár, konyha, pincze tele volt, az asztalok dusan teritve, a barlang fényesen világitva. Lakói az ország minden részéből voltak összegyüjtve, egytől-egyig szemen szedett lumpok, tönkrement hamis kártyások, éhen veszett naplopók, fillértelen kalandorok, megszökött daszkel (oláh néptanitó), katonák, kicsapott diákok, megbukott vándor komédiások, kiket a külvilági koplalásból valami irtóztató furfang ily átkozott társaságban ide összegyüjtött a bün és könnyü megélhetés e ronda kéjlakába. — Egész lényök rondaság és szenny, s minden rongydarabjukat átok s borzadály boritá.

Ne higyjék önök, hogy mesét irok, e társulat létezett, egy előttök is ismeretlen fönök, vezetése alatt és parancsára rabolt, gyilkolt oly könyörtelenül és borzadálylyal, mint csak ily kitanult gazemberek tudhattak, kéjelegtek s vétkeztek a hatalmas harambasa kiüritett s földhöz dobott poharaiból, az általa kiélvezett leányokkal s asszonyokkal, kiknek nagyobb része undok karjaik közt mult ki, ugy és oly alakban, a mint a legborzasztóbb erkölcsi sülyedés és elvetemültség tehette!!

A barlang, mint emlitők, meglehetősen lakályossá volt téve, s a hősök gyékényfonatra helyezett szőrvánkoson törökös kényelemmel guggolva, nagy öblü dohány-fazokokból füstölve ültek körül egy nagy kávéfőző üstöt. Az irtóztató eskünek, melylyel valaki ez elvetemült társulatba lépett, egyik pontja volt, hogy nem volt szabad senkinek a másiknak nevét emliteni, sőt a másikat ismerni, „most és soha."

Ne tünjék azért fel, hogy társaigásuk alatt oly sajátos neveket adnak egymásnak a derék bajtársak.

— Nem! Mokány! te a törvény ellen lázadsz. Tudod, hogy eskünk szerint egymást nem fogjuk, nem akarjuk ismerni. Mi közöd azzal, mi voltam és mi leszek én? Most társad vagyok, társatok, mint ti vagytok nekem életre halálra hü!! Ha innen kilépünk s szétfuj az élet szele, mint vihar a felkapott kattangot; többé nem találkozunk.

— Részemről elég tudnom azt, hogy a Drakul hatalmas ur lehet; árnyékában gondtalanul élek, keze elér mindenhova, s megvéd mindentől. Azt pedig tán senki sem tagadja, hogy bajban, vészben, ugy mint kincsben, élvben velünk hiven osztozik. A ki ezt mondta, ugy nevezték — „Ebadta."

— Én nem akarom a vezér arczát látni, — szólt egy második, — mert tudom, hogy ő abban a perczben reánk nézve örökre elveszett, pedig már engedelmet a bocsánatból, e szép kényelmet nem akarom felcserélni a régi koplalással. En sem tartok veled Mokány.

— Görbefa! benned soha sem is biztam, egy darab husos koncért kecskét taszitanál ki a sárból, — szólt csaknem a középből egy zömök marcona alak. Hozzá harmadik egy hatalmas athleta feléje nyujtá hosszu karját s a Mokány vállára bocsátá sulyos tenyerét, hogy az a fájdalom alatt csaknem felkiáltott.

(Folyt. köv.)

aztán darab ideig Perczel vezérlete alatt diadalmasan s behozván Pestre a Roth seregetől elfoglalt tropheákat, a központi bizottmányban értesült arról, mi különben rég meggyőződése volt, hogy a hazának rendes katonaságra van szüksége. Felajánlá tehát csapatát, tisztikara és legénysége utólagos jóváhagyása reményében ilyenül, s miután ajánlata minden részről lelkesedéssel fogadtatott, a megye ajánlatára ismét ő neveztetett ki a csapat parancsnokául, melyből később a hirnedt 48-iki zászlóalj lön.

Ezen zászlóaljat, mint az akkori közlönyök bizonyitják, puskával kezében, maga vezényelte győzelmes rohamra Fridaunál, majd pedig több csaton kivül kitünt Czinkotánál mint dandárparancsnok.

Pest bombáztatását átélve, midőn hazánk fővárosa fölszabadult ő neveztetett ki ennek polgári és katonai kormányzójául, mint élethalál ura. Felváltatván katonailag Schweidl tábornok, polgárilag Irányi Dániel által, berendeltetett Komáromvárba, hol Görgei által, kivel mindig ellenszenvezett, ott akarván hagyatni, annak parancsára ezeket irta: „entweder transferirt oder desertirt, aber auf keinen Fall den Befehl acceptirt;“ mert ő, — Görgei, akkor meg lévén sebesitve, Klapka, mint parancsnok megigérte neki, hogy az Aldunához átteszi. Mellette lévén az egész dandár, Görgei jobbnak látta megengedni a Klapka által megigért áttételt.

Lemenvén az altáborba, Dembinszky és Mészáros tábornokok által szivesen fogadtatva, rögtön egy megürült osztályparancsnoksággal tüntettetett ki. — A temesvári csatában Gaál hadtest-parancsnok elesvén, a csatatéren hadosztály-parancsnokká lőn és a világosi fegyverletételig az erdélyi határszéleken tartózkodott, varva a tömörülést a veszni indult ügy megmenthetésére, mi nem történhetvén meg, reménytelenül haza kelle térnie.

Két évi bujdoklás után Haynau azon rendelete következtében, hogy azon tisztek, kik karakter nélkül nyugalomba vonultak, fölmentetnek — szabaddá lön, s az atyai házánál vonta meg magát, várva az időt, melyben ismét szolgálhat hazájának.

Atyja halála után 1860-ban Debreczenbe tevé át lakását, hol 1861-ben a czeglédutczai kerület képviselőjévé választá. Később ugyane kerület egyhangu elhatározással ismét reá bizá érdekei országos képviseletését. Harmadszor, a legközelebbi 1872-iki választásoknál megbuktatta ugyan őt ottan Tisza Kálmán visszatetszést keltett eljárása; de a szomszéd hajdu-szoboszlói kerület nem türhetvén Debreczen hálátlanságát, sietett az érdemekben megőszült férfiut megválasztani képviselőjeül, ő mint a 48-as párt egyik rendithetlen tagja folyvást küzd Magyarország önállósága, függetlensége és szabadságáért.

Külföld.

(b.) **Berlin.** A képviselőház 213 szóval 148 ellen az uj tartományi szervezetet elfogadta. — A svéd király Weimárba érkezett. 10-én tovább utazik.

— **Kopenhága.** Az uj miniszterium igy alakult meg: — Estrup a pénzügy, Moltke-Bregent-Woodh a külügy, Skeel a belügy, Haffner a hadügy és tengerészet, Nellman az igazságügy, Fischer a közoktatásügy miniszterei lettek.

— **Morsansk** (Oroszország) város nagy része leégett.

— **Versailles.** A nemzetgyülés nagy többséggel a baloldal ellenzése daczára elfogadta a felsőbb oktatásról szóló javaslat második czikkét. A „Constitutionnel“ szerint Nuber basa fog Egyptom külügyére lenni.

— **Az angol** alsóház az államadósság törlesztéséről szóló javaslatot elfogadta. — A Fidschi szigeteken (Ausztrália) dühöngő járvány 50,000 benszülöttet ragadt el.

(—) **Ausztria. Bécs.** Windischgrätz herczegnő 300.000 frtot ajándékozott Don Carlos czéljainak megvalósitására. Pater Lonkay, irja a Nem. Hir. — e hir feletti örömében megteszi a lépéseket arra, hogy a herczegnő még életében a szentek közzé soroztassék.

— **Az „Oesterr. Corr.“** szerint az uralkodó elnöklete alatt a romániai vámszerződés tárgyában tartandó értekezleten Andrássy gróf is részt veszen.

— **Dr. Kochanowski** bukovinai tanácsnok Bécsbe érkezett ő felségét felszóllitandó, hogy Bukovinát tisztelje meg látogatásával.

A keleti vasuti szelvény hamisitása.

(A „Napló“ után)

A tárgyalás d. e. 10 órakor vette kezdetét. A trvszéki elnök Myrth, előadó Emmer Kornel. Vádlottak padján: ifj. Deutsch Mór, Pope Lajos és Waisz Károly József ül. Az idézett tanuk neveinek felolvasása után előadó felolvassa a vádlevelet.

A bécsi rendőrségtől 1874. dec. 18-kán a fővárosi kapitánysághoz érkezett távirat folytán a Deutsch testvérek lakában motózás tartatván, a m. kir. vasut hamisitott szelvényei, a szükséges készülékek s Deutsch Ad. bécsi lakos megrendelési adatai megtaláltattak.

Ifj. Deutsch Mór rendelte s vezetése mellett készültek a szelvények, Deutsch ezekből Waisznak 2000 darab teljesen kész, s 237 számtalan szelvényü hamisitványivet küldött, a mi 67 ezer darab ezüst 7 ft. 50 kr. számitandó szelvényt tesz. Ezek közül Waisz a bécsi Verkehrsbanknak 10 db. hamisitványt adott. Ebből kifolyólag egy másik vizsgálat is inditatott meg. A m. kel. vasut szelvényei kibocsátásával megbizott franko-osztrák banktól 1873-ban oly szelvények szolgáltattak be a m. k. vasuttársasághoz, melyeken a kifizetésük jeléül szolgáló átlyukasztás nem volt eszközölve. Pope Lajos vasuti főkönyvvivő ezen alkalmat felhasználván, a vasuthoz beküldött 114.810 db bevált szelvényből 1969 dbot Waisz K. J.-nek ujbóli eladás végett, s ezért Waisz 6000 forintot küldött néki; Waisz ellenben azt erősité, hogy a szelvényekből 11 ezer frtot kapott be s ennyit is küldött Popénak. Pope L. mult év november 9-én Immer K. mérnöktől 107 frt 90 krt vett fel a társaság részére, s ez összeget saját czéljaira használta fel. — Hancz kolozsvári kéményseprő a kel. vasuttársasággal szerződési viszonyba lépvén, ennél biztositékkép 6 db 50 frt, 1 db 100 frtos erdélyi földtehermentesitési kötvényt tett le, s ezen papirokat Pope a kereskedelmi banknál 200 forintig elzálogositotta. Következett a tanuk kihallgatása. Bottlik Lajos a keleti vasut igazgatója: A feljelentés alkalmával arról értesült, hogy Pope L. társulati főkönyvvivő s felügyelő Waisz K. Józseffel összeköttetésben áll; azért a titkárt és Popét felszólitá, — hogy a liquidaturát eszközöljék, s őt erről értesitsék. Ekkor meggyőződött arról, hogy 1600—1900 db átüttetlen szelvény sikkasztatott el. Pope csak nagy faggatások után vallá be neki, hogy azokat igenis ő sikkasztá el. Elnök: Kapott-e Pope absolutoriumot? Bottlik: Nem.

— **A magyar irodalom a tótoknál** mindeddig terra incognita volt. A tót folyóiratok csak hébe-korba közöltek egy-egy magyar költeményt tót forditásban, és mig a cseheknél Petőfi költeményei már második kiadásban jelennek meg, a tótok mindössze 30—40 költeményünket forditották le. Most két fiatal tót iró, Skultéty József és Oszvald Adolf Svatopluk közösenvel „Vybor madjarskej literatury“ czim alatt tót tanodák számára magyar irodalomtörténeti tankönyvet irtak, melyben minden gyülöletes, tendentiosus szinezés nélkül előadják a magyar irodalom történetét; iróinkat kizárólag magyarforrások nyomán jellemzik; a rövid kézirathoz olvasókönyv van mellékelve, melyben Csokonay, Kisfaludy Károly, Kis János, Kazinczy, Berzsenyi, Kölcsei, Vörömarty, Czuczor, Bajza, Garay, Petőfi, Tompa, Arany János, Nagy Imre, Vachott Sándor, Tárkányi Béla, Szász Károly, Gyulai, Tóth Kálmán költeményekkel, Jókai, Eötvös és Jósika prózai szemelvényekkel vannak képviselve. A „Szózat“-on és „Hymnus“-on kivül még több hazafias költeményeket legnagyobbrészt a már emlitett szerzők forditották, Petőfi nehány költeményét, többi közt az „örültet“ Podolsky Viliam (Paulini Tóth Vilmos álneve), Kis János egy költeményét Miklosiav Dumnij (Bachat, helybeli evangelikus lelkész), Arany „Agnes asszony“-át Tesnoskalsky (Klein) forditották. — Bizton reméljük, hogy tót testvéreink szivesen fogják megragadni az alkalmat irodalmunkkal megismerkedhetni, és hogy e hasznos könyv a tót tanodákba minél előbb tankönyvül fog behozatni.

UJDONSAGOK.

* **Csanádi Sándor** és Kühnel Ignácz ma városunkban voltak. A szoboszlói választókerület nehány tagja tartott itt értekezletet a következő tárgyában. — Az értekezletet barátságos ebéd követé Király Mihály és Papp György jóhirü vendéglőjében. Báró Baldácsi Antal is meghivatott az értekezletre, de ő, mint táviratilag értesitett, nem jelenhetett meg. A debreczeni függetlenségi párt tagjai közül is többen jelentek meg e tanácskozáson.

* **A főiskolai önképző társulat**, melynek oly szép multja és jelenje, s még szebb jövője van az irodalmi téren, mint már olvasóink tudják, holnapután fogja majálisát megtartani. A czél alaptőke gyarapitása, hogy igy a jutalmakra minél nagyobb összeg juthasson, s ezáltal a munkakedv, s a munkálkodók ösztöne minél inkább elömozdittassék. A ki tehát ez ünnepélyen, (melynek válogatott tárgyu programmját már régebben közé tettük, s mely egyike lesz a legélvezetesebb nyári mulatságoknak), részt fog venni, az irodalom és tudományosság oltárára teszi le áldozatát. Ezért tehát e majálist olvasóinknak meleg pártfogásába ajánlani el nem mulaszthatjuk.

* **Tudomásul.** Biharmegye tanfelügyelőjének a városi tanácshoz intézett átirata folytán, a népiskolai oktatási törvény 6. és 7. §§. értelmében felhivatnak az illető szülék és gyámok, hogy az olyan gyermekeket, kik nyilvános iskolába nem járnak, hanem az elemi oktatásban háznál részesülnek, azon felekezet iskolaigazgatóságánál, melyhez tartoznak, f. évi junius hó 30-dik napjáig mulhatatlanul bejelentsék.

* **A gyakori fürdésnek** a testi szervezetre való jótékony hatását ma már bizonyára seki sem fogja kétségbe vonni; mi debreczeniek nem vagyunk azon kellemes helyzetben, — hogy a folyók vizében adjuk meg az annyira kivánatos, — sőt mondhatni szükséges felüdülést a testiségnek; mi kiválólag az e helyt fennálló s minden kivánatnak teljesen megfelelő berendezéssel biró „Telegdi“-féle gőzfürdőre vagyunk utalva: a tulajdonos által annyi áldozattal kiállitott ezen gőzfürdő, daczára annak, hogy helyi viszonyainknál fogva ezen fürdőre elodázhatlan szükségünk van, nem örvendhet a kellő látogatásnak; vajon az általános pénzhiány, vagy a testi üdeség s tisztaság szándékos elhanyagolása-e ennek az oka? — Tudnunk kell, hogy a test a szellemmel közösülésben áll, s ha egyiket elhanyagoljuk, az egyszerszersmind a másiknak a rovására is történik.

* **Kérelem.** Minthogy a debr. ref. felsőbb tanulók magy. irod. önk. társulata által szombaton rendezendő tánczvigalomra szétküldött meghivók kézbesitésénél nagy rendetlenség fordult elő, ugy hogy oly helyekről is, hova elmulaszthatlan köteleségünknek tartottuk meghivónkat elküldeni, értesültünk, miszerint meghivónkat meg nem kapták: egész tisztelettel kérjük azon tisztelt családokat s egyéneket, kik hasonló mulatságokat megjelenésükkel megtisztelnik, s most meghivóinkat meg nem kapták, ezt amaz emlitett megfoghatlan körülmények, s nem a rendezőség hanyagságának vagy figyelmetlenségének tulajdonitani, s ünnepélyünket becses megjelenésükkel szerencséltetni sziveskedjenek. Debreczen, 1875. jun. 10. A rendezőség.

* **Melyik lett a nyertes?** A nap fáradalmai után egy jóhirben álló kisebbszerü vendéglőben heten-nyolczan valának együtt s beszélgettek a napi eseményekről; majd egy pár — Hári Jánosnak is dicséretére válandott — anekdota „megeresztése“ után a hatalmuk jelvényei képezték a beszéd tárgyát. Mire az eszmetársulás fonalán X. ur azt találja állitani, hogy a porosz királyság jelvénye is kétfejü sas; Y. ur ellentmond, mert biztosan tudja, hogy egyfejü. X. marad állitása mellett, hisz ott volt Königgrätznél, érveit onnan meriti; Y. nem volt ugyan Königgrätznél, de mert neki porosz tallérja van, s azon egyfejü sas diszeleg, — áll igaza mellett. Fogadnak, s X. ur már ma bizonyosan tudja, hogy e fogadás neki 7 liter borba kerül.

* **Állatkinzás elleni** védegylet nem létében az e czélból szükséges felügyeletet a rendőrség gyakorolván, tegnap hatvanutczáról egy kegyetlen szivü talyigást kénytelen volt behozatni, mert az a kétkerekü járműbe fogott szegény párán vitt véghez oly rettenetes kinzást, hogy már-már a kicsöditett utcza egyhangulag kárhoztatását nyilvánitá és közbelépést sürgetett.

* **A vetések** állása kitünőnek mondható városunk határán. Bizony ideje is, hogy — adjon isten jobb jövőt népünknek.

* **Választási lobogók** már városszerte készittetnek a különböző pártbeli jelöltek részéről. Tehát a kortesvilág itt is kezd élénkebb lenni.

* **A külső gazdasági** tanintézet hallgatói ma tartják majálisukat a nagy erdőn. Reméljük, hogy a derék ifjak mulatságán szép számmal vesznek részt.

* **A kitünően** szerkesztett „Uj idők“ 23-ik száma a következő tartalommal jelent meg. A de la Bastie-féle ruganyos üveg. A—d. Régi dana. Paphalmi. Genoveva Lauka Guszt. Horacz költeménye (Acquam memento) Szulik József. Szerelem és szenvedés Polko Eliz. Heineből. Egy nap Platobolygón, Sterberg. Irodalmi társadalmi és müvészeti hirek.

* **Kitünő időnk** jár mostanában. A vidéken esett jég bennünket elkerült. A gazdáknak szép kilátásuk van a jövő termésre.

* **A jószai szőllőkben** a tegnapelőtt délutáni eső alkalmával lehullott nagyszemü jegek nagy kárt okoztak; s igy a helybeli piaczot egész nyáron át gyümölcscsel leginkább ellátó kertekben okozott károkat mi is meg fogjuk érezni, nemcsak az illető tulajdonosok, a kik különben is és nagyobb részt itteni lakosok is.

* **Leforrázott gyermek.** A péterfiai külvároson lakó Szabó Józsefnének 3½ éves kis leánya a szomszédba átmenvén — ott, még eddigelé ki nem tudhatott módon forró viz által okozott veszélyes égési sebekkel borittatott el; szülei az esetet a rendőrségnek bejelentették, mely az ügyet a kir. ügyészséghez adta tovább.

* **Vettük** s adjuk e sorokat: A derecskei magándalkör folyó 1875. junius hó 20-án a városi kis erdőben hangversenynyel összekötött tánczvigalmat rendez. Kezdete d. u. 4 órakor. A tiszta jövedelem az egylet alaptőkéjének gyarapitására fordittatik. Belépti-dij személyenkint 1 frt. Család-jegy 3 frt. Az étkezés és czukrászat felől gondoskodva leend.

* **Beküldetett** hozzánk a következő felhivás. Az 1876. év augusztus havában Budapesten tartandó „östörténelmi és embertani kongressus“ tartama alatt rendezendő ősrégi tárgyak kiállitásában a „biharvármegyei régészeti és történelmi egylet“ is részt venni igérkezvén; kivánatosnak látszik, hogy a kongresszus megtartásának idejéig a varmegyében elszórva levő mindennemü őstárgyak felkutatva összegyüjtessenek. E végre van szerencsénk felhivni Biharvármegye mindazon szakkedvelő egyéneit, kik e cél elősegitésére támogatásukat felajánlani szivesek lesznek, — s egy a kutatások és gyüjtések módozatait és tervét megállapitandó értekezleten megjelenésöket kilátásba helyezik, miszerint résztvevési szándékukról egyleti titkár ifj. Gyalokay Lajost f. junius hó 30-káig értesiteni sziveskedjenek, midőn aztán a megtartandó értekezlet ideje és helye velök külön meghivók által tudatni fog. Nagy-Váradon 1875. junius hó 4-én. B. Döry József a „biharvármegyei régészeti és történelmi egylet“ elnöke. Ifj. Gyalokay Lajos, a „biharvármegyei régészeti és történelmi egylet titkára.“

— **Uj szerkezetü** vetőpép. Nyitramegye Nagy-Hind község kántor-tanitója, ki szenvedélyes kertész, méhész és különösen szorgalmas földmives, mint onnan irják, egy uj szerkezetü vetőgépet készitett, melylyel már próbát is tett. A vetőgépet nemcsak a kisgazdák de nagyobbak is használhatják; mert az egész mü egy 10—12 liternyi tartalmu, könnyü fából készült, ékalaku faládika, mely taliga vánkosára van csavarva. A barázdában forgó kerék fején csiga alaku fogaskerék van, mely forgása közben a faládikán lévő fogaskerékkel érintkezik; ezen fogaskerék tengelye pedig a ládika belsejében van, — a tengely belső részén van négy kanálka, mely a szemet a ládika barázdába nyuló, forgatható bádogcsövébe szórja, — ez pedig, a mint az ekét huzzák, a barázda oldalára hullatja a szemet, s az igy utána jövő kormánydeszka pedig 4 vagy 4½ centimeternyi mélységre takarja be a magot. E gép egyszerre szántó és vető. Megjegyzendő, hogy a fordulónál a barázda végén a gép zsineg által meghuzva, bezárható.

A „Debreczen“
eredeti

MAGANTÁVIRATA.

— Bodajk, junius 10. Fehérmegye bodajki kerületében Oláh Károly nagy lelkesedéssel egyhangulag képviselőjelöltnek kikiáltatott a függetlenségi párt népes értekezlete által.

— **Bécsi tőzsde** junius 10. (Távirati tudósitás.) Ezüst 102.40, cs. arany 5.26½—; Napoleonarany 8.89½.

Felelős szerkesztő:

SZATMÁRI KÁROLY.

HIRDETÉSEK.

Tiszavidéki és arad-temesvári vasut.

1875. évi május hó 1-től kezdve, további intézkedésig.

I. Bécs és Budapestről Kassafelé.

	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz.
Bécs északiv. in.	8	18	este	8	28	regg.			
„ állam v „	8	28	„	8	38	„			
Budapest „	7	30	regg.	6	3	este			
	1.	2.	3. o.	1.	2.	3. 4. o.	3.	4.	o.
Czegléd „	10	21	délel.	9	21	este	4	3	regg.
Szolnok „	11	27	„	10	31	éjjel	6	21	„
P.-Ladány „	2	8	délut.	2	—	„	11	44	délel.
Debreczen „	4	1	„	4	40	regg.	2	30	délut
Nyiregyh. „	5	50	„	7	59	„	3.	4 o.	(érk.)
Szerencs „	8	18	este	11	36	délel.	4	39	r. } *)
Miskolcz érk.	9	12	éjjel	1	12	d. u.	6	44	r. }
Miskolcz indul				1	58	délut.	8	7	r.
Kassa érk. „				6	9	este	11	52	délel

II. Bécs és Budapestről Arad és Temesvárfelé.

	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz.
Bécs északiv. in.	8	18	este	8	28	regg.			
„ államv „	8	28	„	8	38	„			
Budapest „	7	30	reggel	6	3	este			
	1.	2.	3. o.	1.	2.	3. 4. o.	3.	4.	o.
Czegléd „	10	21	dél.	9	11	„	6	33	regg.
Szolnok „	11	17	„	10	20	éjjel	8	59	„
Mező-Tur „	12	28	délut.	12	11	„	11	48	délel.
Csaba „	2	9	„	3	3	regg.	4	24	délut.
Arad érkezés.	3	45	„	5	44	„	7	42	este
„ indulás.	4	—	„	6	9	„			
Vinga „	4	52	„	7	22	„			
Temesvár érkez.	5	49	„	8	45	„			

III. Bécs és Budapestről Nagyváradfelé.

	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napszak
Bécs északiv. in.	8	18	este	8	28	reggel
„ állam v. „	8	28	„	8	38	„
Budapest „	7	30	regg.	6	3	este
	1.	2.	3. o.	1.	2.	3. 4. o.
Czegléd „	10	21	„	9	21	„
B.-Ladány „	2	43	délután	2	18	reggel
N.-Ujfalu „	3	45	„	3	52	„
P.-Várad érkez.	4	59	„	5	21	„

IV. Kassáról Budapest és Bécsfelé.

	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz
	1.	2.	3. o.	1.	1.	3. 4. o.	1.	2.	3. 4. o.
Kassa indul		—		9	29	délel.	6	10	este
Miskolcz „	7	49	„	1	48	délut.	9	31	„
Szerencs „	9	2		4	23	„			érk.
Niregyh. „	10	54	délel.	7	28	este	3.	4.	o.
Debreczen „	12	53	délut.	10	22	éjjel	3	35	délut.
P.-Ladány „	2	32	„	12	30	„	6	37	este
Szolnok „	4	59	„	4	45	regg.	12	19	éjjel
Czegléd érk.	5	52	„	6	2	„	1	52	„
Budapest „	8	31	este	8	45	„			
Bécs állam „	6	19	regg.	6	20	este			
„ északi v.	6	32	„	6	42	„			

V. Temesvár és Aradról Budapest és Bécsfelé

	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz.	ó.	p.	napsz
	1.	2.	3. o.	1.	2.	3. o.			
Temesvár indul	10	26	dél.	6	29	délu.			
Vinga „	11	31	„	7	58	este			
Arad érkezés	12	21	délut.	9	1	„	3.	4.	o.
„ indulás	12	39	„	9	25	„	6	29	regg.
Csaba „	2	18	„	11	50	éjjel	10	20	dél.
Mező-Tur „	3	49	„	2	20	„	2	5	délu.
Szolnok „	4	59	„	4	29	regg.	5	29	„
Czegléd érkezés	5	52	este	5	52	„	7	2	este
Budapest „	8	31	„	8	45	„			
Bécs államv. „	6	19	regg.	6	30	este			
„ északi v. „	6	32	„	6	42	„			

VI. Nagyváradról Budapest és Bécsfelé.

	o.	p.	napszak	ó.	p.	napszak
	1.	2.	3. o.	1.	2.	3. 4. o.
N.-Várad indul.	11	34	délelőtt	9	12	este
N.-Ujfalu „	12	38	délután	10	37	éjjel
P.-Ladány érkez	1	31	„	11	53	„
Czegléd „	5	52	„	6	2	reggel
Budapest „	8	31	este	8	45	„
Bécs államv. „	6	19	reggel	6	30	este
„ északi v. „	6	32	„	6	42	„

A vonatok indulási ideje a közbeeső állomásokról, valamint azok csatlakozása Aradon, Csabán, Debreczenben, Kassán, Miskolczon, N.-Váradon, Nyiregyházán, Szerencsen, Szolnokon és Temesvárott, a pályaudvarokon kifüggesztett menetrendekből tudható meg.

*) Minden szerdán és szombaton.

Az üzletigazgatóság.

Egy czukrászda

Debreczenben a Dégenfeldház alatt, a városházzal átellenben dus felszerelésével együtt jutányos áron

eladó,

vagy szintén kedvező feltételek mellett

kiadó.

Értekezhetni iránta az üzlet helyiségében a tulajdonossal.

202 3—6

Eladó:

1) A vénkertben 5 nyilas (10 kapás), körülugasolt 5 nyilas szőlő; felerészben válogatott nagy faj ótott köszméte és ribizli, hónapos és másféle málna, erfurti óriási spárga, különböző földi eper és más kerti növényekkel, finom asztali szőllőkkel, törpe és másféle nyári, őszi és téli gyümölcsfákkal bőven beültetve, pajta, alkalmas uj méhes, szivárványos kut és szüretelő szerekkel ellátva.

2) Ugyancsak a vénkertben egy kisebb, 2 és ¼ kapás szőllő, felerészben passatuti és más finom asztali szőllővel, gyümölcsfákkal és más kerti növényekkel beültetve, uj kőpajta és szüretelő szerekkel ellátva.

3) Egy legjobb karban levő zongora.

4) Egy lábon álló, alig használt nagy vaskonyha.

Értekezhetni Kovács Ferencz jogtanárral, egyháztér 343. sz. alatt, az emeleten.

203 2—4

Uj üzletmegnyitás.

Alulirott tisztelettel értesitem a nagyérd. helybeli és vidéki közönséget, miszerint itt Debreczenben piaczutczán báró Józsinczy-házban

női és férfi divat czikkek,

fehér- és rövid-áru üzletet

nyitottam.

Nagy választásban vannak sima és himzett fehérnemüek, u. m. női és férfi vászon és schifoningek, korsettek (háló rekli), alsó szoknyák, vállfüzők, nadrágok, kézelők és nyakkendők. Továbbá selyem, rips, moire (habos) és bársony szalagok minden szinben és szélességben, himzett szelvény és betétek, kitünő kötő és horgoló pamutok és czérnák, schifon, moll, tarlatán, musselin és organtin, valódi prágai glassé, selyem és czérna (nyári) keztyük, női, férfi és gyermek szines és fehér harisnyák, nap- és esőernyők, franczia virágok, menyasszonyi koszoruk, mindenféle paplanok és szőnyegek, legnagyobb választékban és legjobb minőségben.

A tisztelt czimü helybeli és vidéki közönségnek becses látogatását kérem

Burger Lipót.

Árulóhely: piaczutcza 2139. sz. a. Tornay kávéházzal és Csanak József fűszerkereskedésével szemben.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek.

Azon megvásárolt áruczikkek, melyek nem tetszenek, becseréltetnek.

173 9—52

Debreczen, 1875. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában. — Laptulajdonos Oláh Károly.